

НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

**МАТЕРІАЛИ ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ
СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”**

м. Полтава, 29 березня 2024 р.

УДК 631.527: 631.53

Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (29 березня 2024 року) / Редкол.: М.М. Маренич (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2024. 134 с.

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, а також здобувачів та науковців науково-дослідних установ НААНУ та закладів вищої освіти МОН України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Маренич М.М. – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Тищенко В.М. – завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Білявська Л.Г. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Кулик М.І. – професор кафедри селекції, насінництва і генетики, д. с.-г. н., професор;

Баган А.В. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Шокало Н.С. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Криворучко Л.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Юрченко С.О. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Рибальченко А.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Барат Ю.М. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н., доцент;

Четверик О.О. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, к. с.-г. н.;

Рожко І.І. – доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор філософії;

Дінець О.М. – асистент кафедри селекції, насінництва і генетики

Рекомендовано до друку засіданням вченої ради Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол №8 від 24 квітня 2024 року.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ У СЕЛЕКЦІЇ РОСЛИН

Білявська Л.Г., Білявський Ю.В. ВИДАТНОМУ ПОЛТАВСЬКОМУ СЕЛЕКЦІОНЕРУ – 80 РОКІВ	7
Білявська Л.Г., Діянова А.О., Білявський Ю.В. НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ СЕЛЕКЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СОЇ КУЛЬТУРНОЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	9
Ярош А.В., Рябчун В.К., Солонечна О.В. АДАПТИВНІСТЬ ЖИТА ОЗИМОГО ЗА ПАРАМЕТРАМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПЛАСТИЧНОСТІ ТА СТАБІЛЬНОСТІ В УМОВАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	12
Дупляк О.Т., Кобизєва Л.Н. КВАСОЛЯ В УКРАЇНІ	15
Самородов В.М., Халимон О.В. ВНЕСОК В.Д. МЕДИНЦЯ (1924-2014) У РОЗВИТОК СОРТОВИПРОБУВАННЯ РОСЛИН В УКРАЇНІ	18
Козаченко М.Р., Васько Н.І., Солонечний П.М., Наумов О.Г., Зимогляд О.В. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ В ХАРКІВСЬКІЙ СЕЛЕКЦІЇ ЯРОГО ЯЧМЕНЮ	20
Самородов В.М., Халимон О.В. ВАЛЕНТИН НІКОЛАЄВ (1889-1973) – ПЕРШОПРОХОДЕЦЬ СЕЛЕКЦІЇ ГЛАДІОЛУСІВ В УКРАЇНІ	23
Гапон С.В., Ключник І.О., Сенкевич О.А. СОРТОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ ВИДІВ РОДУ <i>TARGETES L.</i> ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В ЛАНДШАФТНОМУ ДИЗАЙНІ	26
Опара Н.М. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ	29
Микитенко А.О., Криворучко Л.М. СЕЛЕКЦІЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА УКРАЇНІ	31
Четверик О.О. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПАРЖІ В УКРАЇНІ	34

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ. ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ МЕТОДІВ У ТЕХНОЛОГІЯХ СЕЛЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР

Тищенко В.М., Дінець О.М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАРКЕРНОЇ ОЗНАКИ «ТОВЩИНА СОЛОМИНИ ДРУГОГО МІЖВУЗЛЯ» ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ТЕХНОЛОГІЇ СЕЛЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ	36
--	----

СЕКЦІЯ 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ У СЕЛЕКЦІЇ РОСЛИН

ВИДАТНОМУ ПОЛТАВСЬКОМУ СЕЛЕКЦІОНЕРУ – 80 РОКІВ

**Білявська Л.Г., професор кафедри селекції, насінництва і генетики,
д. с.-г. н., професор**
Білявський Ю. В., к. б. н., старший науковий співробітник

Полтавський державний аграрний університет

Скляр Юрій Володимирович народився 30 серпня 1943 року в м. Миргород. Навчався у Миргородській середній школі №1 імені Панаса Мирного, після закінчення семи класів якої вступив до Миргородського керамічного технікуму, який закінчив у 1961 році. Працював у Луганській області до 1962 року, а потім був мобілізований на військову службу, яку проходив у авіації.

У 1965 році вступив до Дніпропетровського державного університету, під час навчання в якому отримав спеціальність – біолог, викладач біології та хімії. З 1970 року почав працювати старшим лаборантом, потім молодшим і старшим науковим співробітником у Всесоюзному науково-дослідному інституті кукурудзи.

З 1973 по 1976 рр. навчався в аспірантурі Всесоюзного інституту рослинництва ім. М. І. Вавилова. Захистив кандидатську дисертацію у 1979 році, здобувши науковий ступінь кандидата біологічних наук.

З квітня 1990 року зарахований на посаду асистента кафедри селекції і насінництва Полтавського сільськогосподарського інституту (нині Полтавський державний аграрний університет). За сумісництвом працював завідувачем відділу зернових культур. Уже на посаді старшого викладача викладав дисципліни «Сортознавство» та «Плодівництво».

Проводив дослідження за науковою тематикою «Селекція ранньостиглих і середньостиглих гібридів кукурудзи для лівобережного Лісостепу України».

З 1994 року Юрій Володимирович на посаді доцента кафедри викладав дисципліни: «Селекція і насінництво польових культур», «Біотехнологія», «Сортознавство», «Технологія збереження і переробки продукції рослинництва», «Генетика».

Проводив дослідження з наукової тематики «Створення високопродуктивних і високоякісних сортів пшениці і гібридів кукурудзи та розроблення і впровадження технології поліпшення посівних якостей насіння».

У в 2004 році Скляр Ю.В., за власним бажанням, пішов на заслужений відпочинок.

Одночасно з виконанням обов'язків викладача у начальному закладі, Скляр Юрій Володимирович проводив селекційні дослідження, зробивши вагомий внесок у селекцію кукурудзи. У монографії Кочерги А.А., Опари М.М.,

Самородова В. М. (2024 р.) подано скорочену наукову роботу Скляра Ю.В., яким створено й передано до Державного Реєстру сортів рослин ряд перспективних гібридів кукурудзи, зокрема Дніпровський 284 МВ (1988 р.), ДНОД 417 МВ (1994 р.), Дніпровський 284 МБ (1992 р.), Луч 170 МВ (1994 р.), ДНОД 514 СВ (1994 р.), Оріль 275МВ, Дніпол (рис. 1).

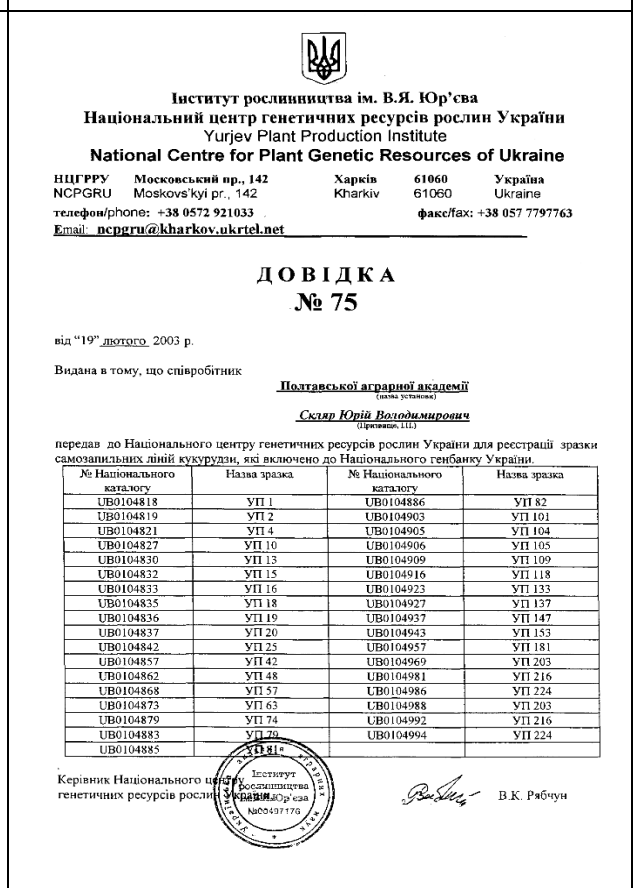
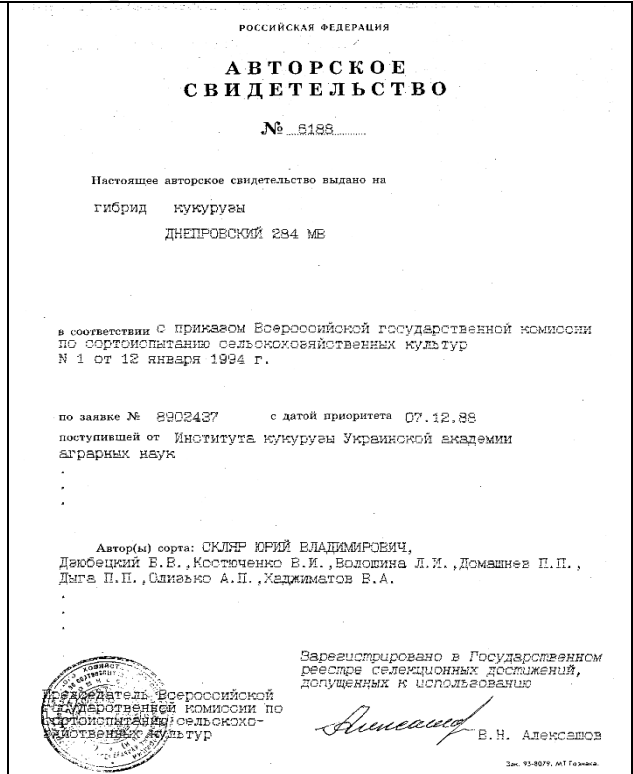

Рис. 1. Селекційні документи, отримані автором за час наукової праці

Юрієм Володимировичем у 2003 році офіційно передано до Національного центру генетичних ресурсів рослин України зразки самоzapилених ліній кукурудзи, які включено до Національного генбанку України.

Скляр Юрій Володимирович є автором 29 наукових праць та методичних розробок. Має авторське свідоцтво на винахід «Спосіб відбору вихідних батьківських форм кукурудзи на посухостійкість» (1989 р.). Зарекомендував себе як здібний організатор, талановитий науковець і надзвичайно порядна людина.

Він брав активну участь у громадському житті – входив до комісії по виборах до Верховної Ради України, місцевих рад народних депутатів.

Ми щиро і сердечно вітаємо шановного ювіляра – Скляра Юрія Володимировича з 80-річчям. Бажаємо міцного здоров'я, довгих років життя, родинного затишку.

НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ СЕЛЕКЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СОЇ КУЛЬТУРНОЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

**Білявська Л.Г., професор кафедри селекції, насінництва і генетики,
д. с.-г. н., професор**

Діянова А.О., здобувач ступеня вищої освіти доктор філософії

Білявський Ю.В., к. б. н., старший науковий співробітник

Полтавський державний аграрний університет

У 2008 році згідно рішення Міністерства аграрної політики України від 25.03.2009 р. №37-18-3-13/ 4746 У Полтавському державному Університеті створена наукова лабораторія «Селекції, насінництва і сортової агротехніки сої». За час її існування, була зареєстрована та виконувалася НДР «Створити нові високопродуктивні сорти сої адаптовані до умов Лісостепу України різних напрямів використання, з високою якістю продукції та розробити схеми їх насінництва і сортові технології вирощування» (2010-2020 рр.). За результатами, що отримані в ході виконання цієї теми, засновницею лабораторії захищена докторська дисертація. З 2021 року у лабораторії зареєстрована та виконується НДР «Створити конкурентоспроможні сорти сої різних напрямів використання для умов Лісостепу України» (2021-2025 рр.) [1-2].

Головною метою наукових досліджень лабораторії є виведення нових сучасних високоврожайних сортів сої, адаптованих до лімітуючих чинників, які мають місце у Лісостепу України, різного напрямку використання, з